

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सातवी (31 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस एकतीस :

गतवर्षीच्या क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयतेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट.

✚ कविता वाचा व समजून घ्या.

कविता तालामुरात म्हणा.

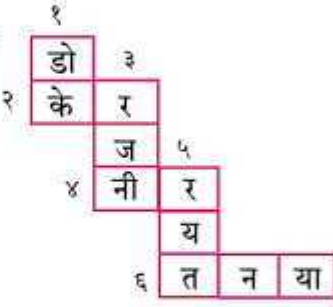
ट्रेस्ट
मोडवा

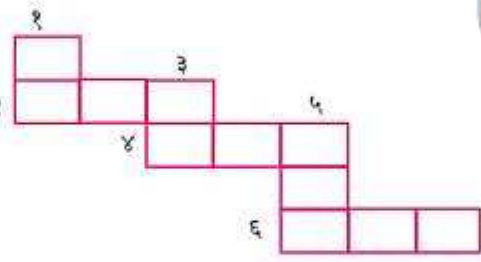
खेळ खेळूया.

- खाली समानार्थी शब्दांचा जिना दिला आहे. दिलेल्या चौकटीत आडवे-उभे शब्द भरायचे आहेत. एका जिऱ्याच्या पायऱ्या तुम्हांला उतरून दाखवल्या आहेत. दुसऱ्या जिऱ्याच्या पायऱ्या तुम्हांला उतरायच्या आहेत.

- (१) मस्तक
- (२) कचरा
- (३) रात्र
- (४) पाणी
- (५) जनता
- (६) मुलगी

- (१) पुढारी
- (२) दिनांक
- (३) पक्षी
- (४) आकाश
- (५) डोळे
- (६) आश्चर्य

कविता
पहा

लिहिते होऊया.

- श्रावण व वैशाख या दोन्ही महिन्यांतील निसर्गात जाणवणारा फरक तुमच्या शब्दांत लिहा.

आपण समजून घेऊया.

- मागील इयत्तेत आपण नाम, सर्वनाम, विशेषण व क्रियापद या विकारी शब्दांचा अभ्यास केला आहे. या इयत्तेत आपण क्रियाविशेषण अव्यये, शब्दयोगी अव्यये, उभयान्वयी अव्यये व केवलप्रयोगी अव्यये या अविकारी शब्दांचा अभ्यास करणार आहोत. क्रियाविशेषण अव्यये, शब्दयोगी अव्यये, उभयान्वयी अव्यये व केवलप्रयोगी अव्यये या शब्दप्रकारांना अविकारी म्हणतात, कारण लिंग, वचन, विभक्ती इत्यादींमुळे त्या शब्दप्रकारांतील शब्दांच्या रूपांमध्ये काही बदल होत नाही.

खालील परिच्छेद वाचा.

रवी वारंवार आजारी पडतो. त्याचे घर शाळेच्या पलीकडे आहे. मी अनेकदा त्याच्या घरी जातो. आजही गेलो होतो. मला पाहताच तो झटकन उठला. मी त्याला म्हणालो, “तू हल्ली सारखा आजारी पडतो आहेस. मी काल तुझी खूप वाट पाहिली. मला तुझ्याशिवाय अजिबात करमत नाही. मी तुला नेहमी सांगतो, की दररोज व्यायाम कर, तुझ्या शरीराची ताकद आपोआप वाढेल.”

वरील परिच्छेदातील अधोरेखित केलेले शब्द क्रियाविशेषण अव्यये आहेत. क्रियाविशेषण अव्यये वाक्यातील क्रियापदाबद्दल अधिक माहिती देतात.

लक्षात ठेवा : विशेषणे नाम व सर्वनामांबद्दल अधिक माहिती देतात, तर क्रियाविशेषण अव्यये क्रियापदाबद्दल अधिक माहिती देतात.

शिक्षकांसाठी : क्रियाविशेषण अव्यये व त्यांचे प्रकार यांची विविध उदाहरणे देऊन विद्यार्थ्यांकडून अधिकाधिक सराव करून घ्यावा. क्रियाविशेषण अव्ययांचा वापर करून वाक्ये तयार करण्यास सांगावे.

संख्येचे अवयव पाडणे.

सराव

मसावि-लसावि

टेस्ट
मोडवा

संख्यांचे मूळ अवयव कसे पाडायचे ते पाहू.

उदा. 24 ही संख्या मूळ अवयवांच्या गुणाकाराच्या रूपात लिहा.

मूळ अवयव काढण्याची पद्धत

उभी मांडणी

2	24
2	12
2	6
3	3
	1

$$24 = 2 \times 2 \times 2 \times 3$$

आडवी मांडणी

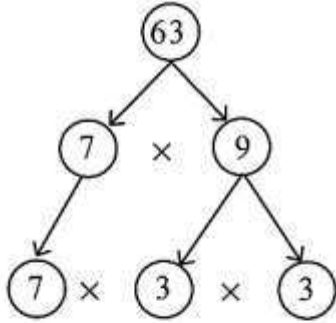
$$\begin{aligned} 24 &= 2 \times 12 \\ &= 2 \times 2 \times 6 \quad \dots 12 \text{ चे अवयव पाडले आहेत.} \\ &= 2 \times 2 \times 2 \times 3 \quad \dots 6 \text{ चे अवयव पाडले आहेत.} \end{aligned}$$

2 व 3 हे मूळ अवयव आहेत.

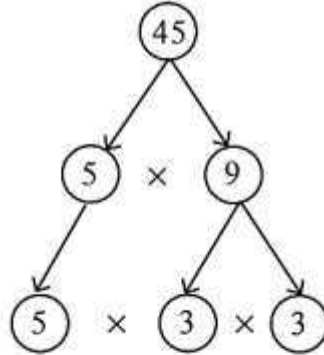
लक्षात ठेवा :

दिलेली संख्या तिच्या मूळ अवयवांच्या गुणाकाराच्या रूपात लिहिणे म्हणजे त्या संख्येचे मूळ अवयव पाडणे होय.

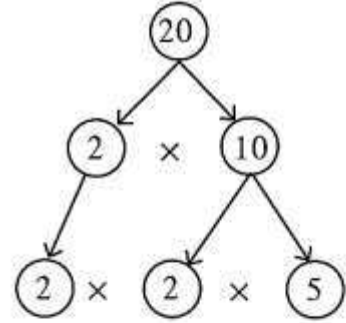
उदा. खाली दिलेल्या संख्या मूळ अवयवांच्या गुणाकार रूपात लिहा.

$$63 = 7 \times 3 \times 3$$

$$45 = 5 \times 3 \times 3$$

$$20 = 2 \times 2 \times 5$$

उदा. 117 चे मूळ अवयव पाडा.

3	117
3	39
13	13
	1

$$\begin{aligned} 117 &= 13 \times 9 \\ &= 13 \times 3 \times 3 \end{aligned}$$

$$117 = 3 \times 3 \times 13$$

उदा. 250 चे मूळ अवयव पाडा.

2	250
5	125
5	25
5	5
	1

$$\begin{aligned} 250 &= 2 \times 125 \\ &= 2 \times 5 \times 25 \\ &= 2 \times 5 \times 5 \times 5 \end{aligned}$$

$$250 = 2 \times 5 \times 5 \times 5$$

Prime factors of a numbers.

Revision

Let us learn how to find the prime factors of a number.

Example Write the number 24 in the form of the product of its prime factors.

Method for finding prime factors

Vertical arrangement

2	24
2	12
2	6
3	3
	1

Horizontal arrangement

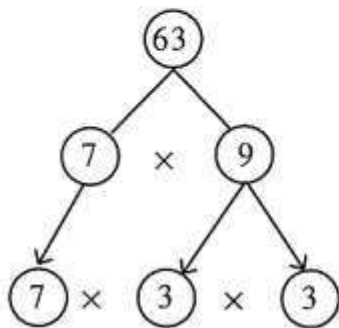
$$\begin{aligned}
 24 &= 2 \times 12 \\
 &= 2 \times 2 \times 6 \quad \dots 12 \text{ is factorised.} \\
 &= 2 \times 2 \times 2 \times 3 \quad \dots 6 \text{ is factorised.}
 \end{aligned}$$

The prime factors are 2 and 3.

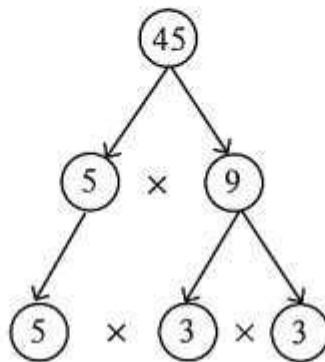
$$24 = 2 \times 2 \times 2 \times 3$$

Remember :
To write a given number as a product of its prime factors is to factorise it into primes.

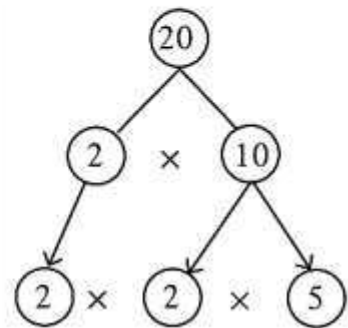
Example Write each of the given numbers as a product of its prime factors.

$$63 = 7 \times 3 \times 3$$

$$45 = 5 \times 3 \times 3$$

$$20 = 2 \times 2 \times 5$$

Example Factorise into primes: 117.

3	117
3	39
13	13
	1

$$\begin{aligned}
 117 &= 13 \times 9 \\
 &= 13 \times 3 \times 3
 \end{aligned}$$

$$117 = 3 \times 3 \times 13$$

Example Factorise into primes: 250.

2	250
5	125
5	25
5	5
	1

$$\begin{aligned}
 250 &= 2 \times 125 \\
 &= 2 \times 5 \times 25 \\
 &= 2 \times 5 \times 5 \times 5
 \end{aligned}$$

$$250 = 2 \times 5 \times 5 \times 5$$

✚ Read and understand.

Revision

Listen and answer :

- ✚ Did the girls forget their quarrel?
- ✚ How can we say that?
- ✚ Why did the men feel ashamed?

Things to do :

- ✚ Enact the whole story without using words.

Discuss :

- ✚ Are children wiser than grown ups? In what ways?
- ✚ Should grownup people get involved in children's quarrels? If yes, when? If not, why?

The peasants had begun to fight, just as the water went down the rill toward the place where the old woman was trying to separate the men. The girls ran, one from one side of the rill, the other from the other side.

“Look out, Malasha, look out !” shouted Akulka.

Malasha wanted to say something herself, but could not speak for laughter. The girls were running and laughing at a chip which was bobbing up and down the rill. They ran straight into the crowd of the peasants. The old woman saw them and said to the peasants:

“Shame on you before God, men ! You have started fighting on account of these two girls, and they have long ago forgotten it: the dear children have been playing nicely together. They are wiser than you.”

The men looked at the girls, and they felt ashamed. Then they laughed at themselves, and scattered to their farms.

- Count Leo N. Tolstoy
(Adapted from a translation
by Leo Wiener)

वाचा समजून घ्या.

३. धार्मिक समन्वय

सराव

लागले. त्यांनी हिंदू आणि मुस्लिम या दोन्ही धर्मांच्या विविध तीर्थक्षेत्रांना भेटी दिल्या. ते मक्केलाही गेले होते. भक्तिभावना सगळीकडे सारखीच आहे, ही गोष्ट त्यांच्या लक्षात आली. सर्वांशी सारखेपणाने

गुरुनानक

वागावे, अशी त्यांची शिकवण होती. हिंदू आणि मुस्लिम यांचे ऐक्य साधावे, यासाठी त्यांनी उपदेश केला. शुद्ध आचरणावर भर दिला.

गुरुनानकांच्या उपदेशाने अनेक लोक प्रभावित झाले. त्यांच्या शिष्यांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत गेली. गुरुनानकांच्या अनुयायांना शिष्य म्हणजे 'शीख' असे म्हणतात. 'गुरुग्रंथसाहिब' हा शिखांचा पवित्र ग्रंथ आहे. या ग्रंथामध्ये स्वतः गुरुनानक, संत नामदेव, संत कबीर इत्यादी संतांच्या रचनांचा समावेश आहे.

गुरुनानकानंतर शिखांचे नऊ गुरू झाले.

गुरुगोविंदसिंग हे शिखांचे दहावे गुरू होत. त्यांच्यानंतर सर्व शीख गुरुगोविंदसिंगांच्या आज्ञेप्रमाणे 'गुरुग्रंथसाहिब' या धर्मग्रंथालाच गुरू मानू लागले.

सुफी पंथ : सुफी हा इस्लाममधील एक पंथ होय. परमेश्वर प्रेममय आहे. प्रेम व भक्ती या मार्गांनीच परमेश्वरापर्यंत पोहचता येते. अशी सुफी साधूंची श्रद्धा होती. सर्व प्राणिमात्रांवर प्रेम करावे, परमेश्वराचे चिंतन करावे, साधेपणाने राहावे, अशी त्यांची शिकवण होती. ख्वाजा मोइनुद्दीन चिस्ती, शेख निझामुद्दीन अवलिया हे थोर सुफी संत होत. सुफी संतांच्या उपदेशामुळे हिंदू-मुसलमान समाजात ऐक्य निर्माण झाले. भारतीय संगीतात सुफी संगीत परंपरेने मोलाची भर घातली आहे.

संतांनी सांगितलेला भक्तिमार्ग सर्वसामान्यांना आचरण्यास सोपा होता. सर्व स्त्री-पुरुषांना भक्ती चळवळीमध्ये प्रवेश होता. संतांनी आपले विचार लोकभाषेतून मांडले. सर्वसामान्य लोकांना ते अधिक जवळचे वाटले. भारतीय संस्कृतीची जी जडणघडण झाली आहे, तिच्यामध्ये भक्तिमार्गाचा फार मोठा वाटा आहे.

स्वाध्याय

१. परस्परसंबंध शोधून लिहा.

- (१) श्री बसवेश्वर : कर्नाटक, मीराबाई :
 (२) रामानंद : उत्तर भारत, चैतन्य महाप्रभू :
 (३) चक्रधर :, शंकरदेव :

२. खालील तक्ता पूर्ण करा.

	प्रसारक	ग्रंथ
(१) भक्ती चळवळ	-----	-----
(२) महानुभाव पंथ	-----	-----
(३) शीख धर्म	-----	-----

३. लिहिने व्हा.

- (१) संत कबीर हे भक्ती चळवळीतील विख्यात संत म्हणून उदवास आले.

(२) संत बसवेश्वरांच्या कार्याचा समाजावर झालेला परिणाम.

४. खालील चौकटीत लपलेली संतांची नावे शोधा.

गु	रु	गो	विं	द	सिं	ग	स	स
रु	रा	मा	नं	न	सू	र	दा	स
ना	से	त	सं	र	ल	र	ही	पं
न	च	स	सा	त	द	बी	रो	प
क	म	ग	म	रं	अ	क	स	आ
ब	र	स	पु	अ	प्र	थ	म	रू
म	न्म	थ	स्वा	मी	रा	वा	ई	स

उपक्रम

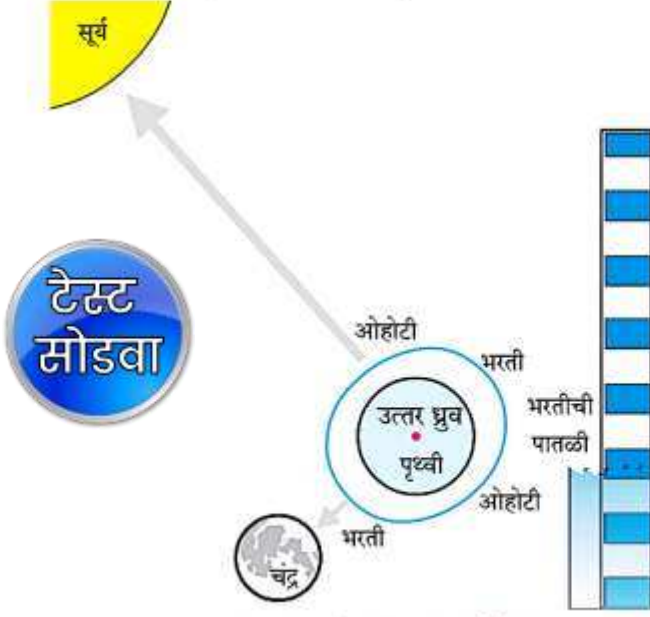
सुफी संगीत परंपरेतील एखादे भजन मिळवून सांस्कृतिक कार्यक्रमात सादर करा.

३. भरती-ओहोटी

वाचा व समजून घ्या.

नेहमीपेक्षा कमी चढते व नेहमीच्या ओहोटीपेक्षा कमी उतरते; कारण चंद्र व सूर्य यांचे आकर्षण एक दुसऱ्यास पूरक न होता परस्पर काटकोनात असते. ही भांगाची भरती-ओहोटी होय. भांगाची भरती सरासरीपेक्षा लहान असते तर ओहोटी सरासरी ओहोटीपेक्षा मोठी असते.

आकृती ३.८ : भांगाची भरती-ओहोटी

माहीत आहे का तुम्हांला ?

भरती-ओहोटीची कक्षा (Intertidal Zone)

भरती-ओहोटीच्यावेळी पाण्याच्या पातळीतल्या फरकास भरती-ओहोटीची कक्षा म्हणतात. खुल्या समुद्रात ही कक्षा केवळ ३० सेमी इतकी असते; परंतु किनारी भागात ही कक्षा वाढत जाते. भारतीय द्वीकल्पाच्या किनारी भागांत ही कक्षा सुमारे १०० ते १५० सेमी असू शकते. जगभरातील सर्वाधिक कक्षा फंडीच्या (Fandy) उपसागरात (उत्तर अमेरिकेच्या ईशान्येस) आहे. ही कक्षा १६०० सेमी पर्यंत असते. भारतातील सर्वांत मोठी भरती-ओहोटीची कक्षा खंभातचे आखात येथे आहे. ती सुमारे ११०० सेमी आहे.

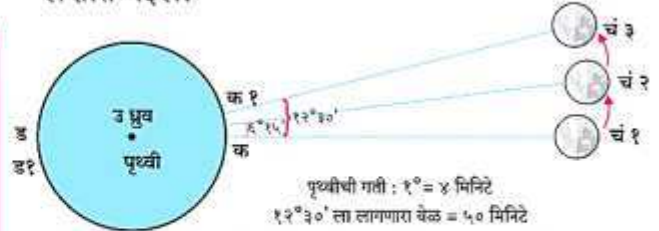
भरती-ओहोटीचे परिणाम :

- भरतीच्या पाण्याबरोबर मासे खाडीत येतात. त्याचा फायदा मासेमारीसाठी होतो.

- भरती-ओहोटीमुळे पाण्यातील कचऱ्याचा निचरा होतो व समुद्रकिनारा स्वच्छ राहतो.
- बंदरे गाळाने भरत नाहीत.
- भरतीच्या वेळेस जहाजे बंदरात आणता येतात.
- भरतीचे पाणी मिठागरात साठवून त्या पाण्यापासून मीठ तयार केले जाते.
- भरती-ओहोटीच्या क्रियेमुळे वीज निर्माण करता येते.
- भरती-ओहोटीच्या वेळेचा अंदाज नीट न आल्यास समुद्रात पोहण्यास गेलेल्या व्यक्तींना अपघात होऊ शकतो.
- भरती-ओहोटीमुळे तिवराची वने, किनारी भागांतील जैवविविधता इत्यादींचा विकास व जतन होते.

भरतीची वेळ रोजच्या रोज बदलते

भरती-ओहोटीची प्रक्रिया सातत्याने घडत असते. भरतीची कमाल मर्यादा गाठल्यानंतर ओहोटीची सुरुवात होते. तसेच पूर्ण ओहोटी झाल्यानंतर भरतीची सुरुवात होते. पुढील विवेचनात वेळ सांगताना कमाल मर्यादेची वेळ सांगितली आहे, हे लक्षात घ्या. आकृती ३.९ पहा. भरतीची वेळ दररोज का बदलते, हे तुमच्या लक्षात येईल.

आकृती ३.९ : भरतीची वेळ रोजच्या रोज का बदलते ?

- आकृतीमध्ये पृथ्वीवरील 'क' हा बिंदू चंद्रासमोर (चं १) असल्याने तेथे भरती येईल.
- 'ड' हा बिंदू पृथ्वीवर 'क' या बिंदूच्या प्रतिपादी स्थानावर असल्याने तेथेदेखील त्याच वेळी भरती येईल.
- 'क' हा बिंदू 'ड' या ठिकाणी १२ तासानंतर येईल (१८०°) आणि तो पुन्हा मूळ जागी २४ तासानंतर येईल (३६०°)
- याच प्रकारचा बदल 'ड' या प्रतिपादित बिंदूबाबतही घडेल.
- जेव्हा 'ड' बिंदू 'क' च्या जागी येईल तेव्हा तेथे भरती

पाठ वाचा व समजून घ्या. सराव

3. नैसर्गिक संसाधनांचे गुणधर्म

माहीत आहे का तुम्हांला ?

सर्वसामान्य स्थितीमध्ये समुद्रसपाटीला वातावरणाचा दाब हा सुमारे 101400 न्यूटन प्रतिचौरस मीटर इतका असतो. वायुदाबमापकाने तो मोजता येतो. वातावरणाचा दाब समुद्रसपाटीपासून उंच जाताना कमी कमी होत जातो.

थोडी गंमत !

पाण्याने पूर्ण भरलेल्या पेल्याच्या तोंडावर पुढ्याचा तुकडा बसवा. पुढ्याला हाताने आधार देऊन पेला झटकन उलटा करा. हाताचा आधार काढून घ्या. काय लक्षात येते ?

असे होऊन गेले

डॅनियल बर्नोली या स्वीडिश शास्त्रज्ञाने 1726 साली महत्त्वाचे तत्त्व मांडले, की हवेचा वेग वाढला तर तिचा दाब कमी होतो आणि याउलट जर हवेचा वेग कमी झाला, तर दाब वाढतो. एखादी वस्तू हवेमधून गतिमान असल्यास त्या वस्तूच्या गतीच्या लंब दिशेला हवेचा दाब कमी होतो आणि मग आजूबाजूची हवा जास्त दाबाकडून कमी दाबाकडे जोराने वाहू लागते.

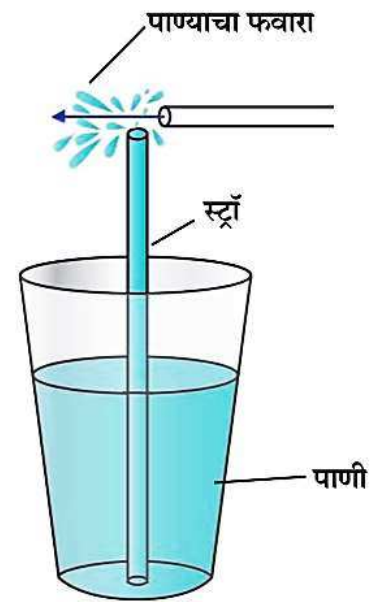
डॅनियल बर्नोलीचे छायाचित्र इंटरनेटवरून घ्या व येथे चिकटवा. हे करण्यासाठी तुम्ही संगणकावर कोणकोणत्या कृती केल्या ?

निरीक्षण करा व चर्चा करा.

एका प्लॉस्टिकच्या कपामध्ये पाणी घेऊन त्यामध्ये एक स्ट्रॉ उभी धरा. दुसऱ्या एका स्ट्रॉचा लहान तुकडा पहिल्या स्ट्रॉच्या वरच्या तोंडाजवळ काटकोनात धरा. स्ट्रॉच्या लहान तुकड्यातून जोराने फुंकर मारा. तुम्हांला पाण्याचा फवारा उडताना दिसेल. असे का घडले ?

स्ट्रॉमधून फुंकर मारल्यावर त्याच्यासमोर असलेली हवा दूर ढकलली जाते आणि त्यामुळे त्या ठिकाणी असलेला हवेचा दाब कमी होतो. स्ट्रॉच्या वरच्या तोंडाजवळ असलेल्या हवेचा दाब वातावरणाच्या दाबापेक्षा कमी झाल्याने कपमधील पाणी जास्त दाबाकडून कमी दाबाकडे म्हणजे वरच्या दिशेने ढकलले जाते व पाणी फवाऱ्याच्या रूपात बाहेर पडते. जेवढ्या जोरात फुंकर माराल, तेवढ्या मोठ्या प्रमाणात फवारा उडत असल्याचे लक्षात येईल. स्ट्रॉचा हा फवारा बर्नोलीच्या तत्त्वावर कार्य करतो.

3.3 हवेच्या दाबाचा परिणाम

जरा डोके चालवा.

हवेचे तापमान वाढले की, त्याचा हवेच्या दाबावर काय परिणाम होतो ?

Find out.

Read and understand.
Is there any atmospheric pressure on the moon?

Revision

Do you know?

Under ordinary conditions, atmospheric pressure at sea level is about 1,01,400 Newtons per square metre. It can be measured with the help of a barometer. As we go higher above sea level atmospheric pressure decreases.

A Little Fun!

Place a piece of cardboard on the mouth of a glass filled completely with water. Holding the cardboard firmly in place with one hand, invert the glass quickly. Take your hand away from the cardboard. What do you see?

Great Scientists

In 1726, the Swedish scientist Daniel Bernoulli put forth the important principle that the pressure of air decreases when its velocity increases while the pressure of air increases when its velocity decreases. If a body is moving through air, the air pressure decreases perpendicular to the direction of the motion and then the air in its surroundings flows rapidly from higher pressure to the lower pressure.

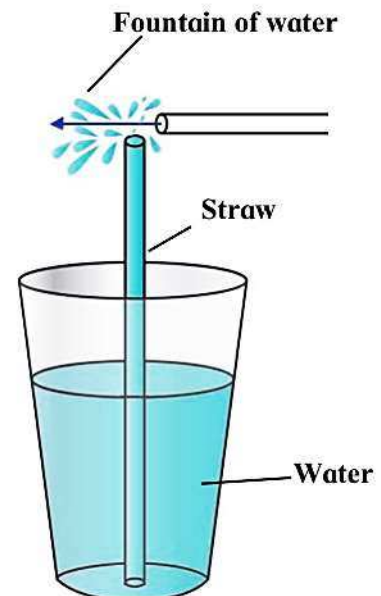
Download a photograph of Daniel Bernoulli from the internet, print and paste it here. What commands did you give the computer to do this?

Observe and discuss.

Take some water in a plastic cup and hold a straw upright in it. Hold a small piece of another straw near the upper end of the first straw and perpendicular to that straw. Blow hard through the small piece of straw. You will see a fountain of water. Why did this happen?

On blowing through the straw, the air at its open end is pushed away and hence the pressure of the air at the opening goes down. As the pressure of the air near the upper end of the erect straw becomes less than atmospheric pressure, the water in the cup is pushed from where the pressure is higher to where it is lower, that is, in the upward direction, and the water comes out in the form of a fountain. The more forcefully you blow the higher will be the fountain. This straw fountain works on Bernoulli's principle.

3.3 Effect of air pressure

Use your brain power!

What is the effect of increased temperature on the pressure of air?

रिवाज

विचार मंथन

'गाँव का विकास, देश का विकास' इस विषय पर संवाद सुनो और सुनाओ ।

टेस्ट
मोडवा

जा रहा हूँ । यहाँ के कुछ अशिक्षित और अल्पशिक्षित लोग परिवार कल्याण के प्रति आज भी उदासीन हैं । जनसंख्या भी बढ़ रही है । उनके लिए यहाँ काम-धंधा नहीं है ।

रोजगार की तलाश में लोग शहर जा रहे हैं । यहाँ काम के लिए मजदूर नहीं मिल रहे हैं । शहरी चमक-दमक और आधुनिक सुविधाओं की ओर आकर्षित होकर लोग मुझे अकेला छोड़कर तुम्हारी ओर दौड़ रहे हैं । यहाँ स्वास्थ्य सुविधाएँ भी नहीं हैं । बीमारियाँ हैं पर पर्याप्त मात्रा में सुसज्ज और अच्छे अस्पताल नहीं हैं । लोगों को ठीक समय पर दवा नहीं मिल पाती है । मेरा परिवार टूट-सा रहा है । बताइए मैं क्या करूँ ?

तुम्हारा मित्र
देहात

प्रिय मित्र देहात,

दिनांक १५ अगस्त, २०१७

नमस्कार ।

आज स्वतंत्रता दिवस है इस उपलक्ष्य में हार्दिक बधाई ! पत्र मिला । तुम्हारी प्रगति के बारे में जानकर खुशी हुई । मित्र ! परिवर्तन सृष्टि का नियम है । भला तुम्हारी स्थिति क्यों न बदलती ; धीरे-धीरे और भी विकास होगा ।

'धीरे-धीरे रे मना, धीरे सब कुछ होय,
माली सींचे सौ घड़ा, ऋतु आए फल होय ।'

माना कि कुछ परेशानियाँ हैं । वहाँ के परिवार तेजी से मेरे यहाँ आ रहे हैं परंतु यहाँ आकर भी सब कहाँ सुखी हैं? चिराग तले अँधेरा है । जिन बस्तियों में, जिन हालातों में वे रहते हैं, तुम सुनोगे तो और बेचैन और व्यथित हो जाओगे । मेरे यहाँ की दिन-ब-दिन बढ़ती भीड़ से मैं परेशान हो उठा हूँ । जिस चमक-दमक की बात तुम कर रहे हो, वह सबको कहाँ उपलब्ध है? तुम्हारे यहाँ से जो यहाँ आते हैं, कई बार बाद में पछताते भी हैं ।

मैं चाहता हूँ कि तुम अपने लोगों को समय रहते अपना महत्त्व समझाओ । 'छोटा परिवार-सुखी परिवार' की बात अब उनकी समझ में आ जानी चाहिए । तुम उन्हें बुराइयों से दूर रखकर विभिन्न व्यावसायिक कौशलों, कंप्यूटर संबंधी जानकारी विकसित करने की तरफ ध्यान दो । खेल तो ग्रामीण जीवन की आत्मा है । दौड़ना, तैरना, पेड़ों पर चढ़ना-उतरना तो वहाँ के बच्चों की रग-रग में रचा-बसा है । आज कितने विख्यात खिलाड़ी गाँव से ही आगे बढ़े हैं । उनको प्रोत्साहित करना तुम्हारी नैतिक जिम्मेदारी है । खेल संबंधी मार्गदर्शन देकर हमारा देश अंतरराष्ट्रीय स्तर पर प्रगति कर सकता है । अपने गाँव को एक परिवार समझकर उसे विकसित करने का प्रयत्न

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सातवी मराठी	सातवी गणित	सेमी गणित	सातवी इंग्रजी	सातवी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सातवी भूगोल	सातवी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सातवी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत- 'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>